

Beslutad:	Kommunfullmäktige 2014-06-16 § 73
Gäller fr o m:	2015-01-01
Myndighet:	Nämnden för hållbart samhälle
Diarienummer:	KS/2013:43-0092
Ersätter:	Folkhälsoplan beslutad av kommunfullmäktige 2010-02-22 § 23
Ansvarig:	Stabsavdelningen

Folkhälsoplan för Strängnäs kommun

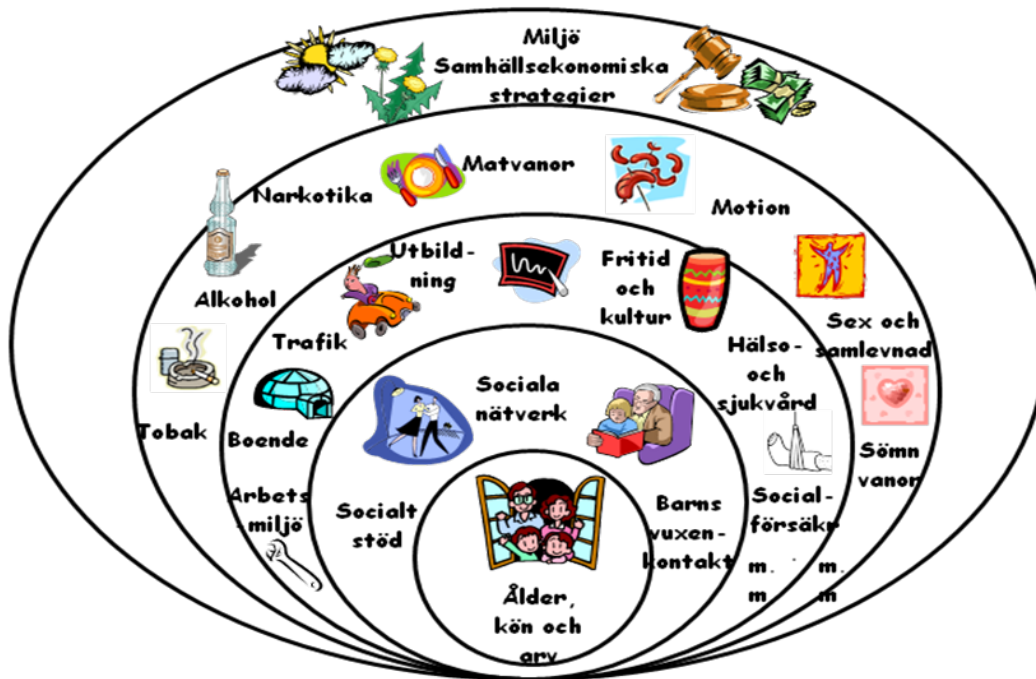
Folkhälsoarbetet är ett långsiktigt arbete för att stärka och utveckla livsvillkor som främjar hälsa och förebygger ohälsa. Arbetet grundas på kunskap om kommuninvånarnas hälsa och om sambanden mellan samhällets utformning och folkhälsa.

Folkhälsopolitik handlar om att med politiska ställningstaganden skapa förutsättningar och möjligheter för en positiv hälsoutveckling för kommuninvånarna och utjämna skillnader i hälsa. Hälsa är en resurs för individen medan folkhälsa är ett mål för samhället.

Vad påverkar hälsan?

Människors hälsa påverkas av många olika omständigheter, allt från närliggande individuella faktorer till olika samhällsfaktorer. Var vi lever, hur vi bor, miljö, barndom, uppväxttid, utbildning, fritid och arbete påverkar alla hälsan. Även levnadsvanorna spelar stor roll. Det handlar också om vårt sociala nätverk, om att vara sedd och hörd, att veta att man inte är ensam. Folkhälsoinsatser behövs på olika nivåer och i flera delar av samhället, samverkan är en grundförutsättning. Det är ett strategiskt val, såväl på nationell nivå som i vår kommun, att utgå från de faktorer och omständigheter som påverkar hälsan, de så kallade "hälsans bestämningsfaktorer", i stället för sjukdom och hälsoproblem.

Bestämningsfaktorer för hälsa är alla de faktorer som bidrar till skillnader i hälsa och ohälsa. Nedanstående bild visar ett uppslag av de faktorer som påverkar hälsan.

Nationella övergripande mål för folkhälsan
Sverige har sedan år 2003 en nationell folkhälsopolitik som tar sin utgångspunkt i hälsans bestämningsfaktorer. Därmed omfattar folkhälsoarbetet de allra flesta politikområdena.

Det nationella folkhälsoarbetet utgår från det nationella folkmålet om att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Till det nationella målet finns elva målområden som anger centrala bestämningsfaktorer för hälsan. Folkhälsan berör och påverkas av många samhällsområden, därför är det viktigt med gemensamt mål och gemensamma målområden som vägledning för arbetet.

Nationella målområden

1. Delaktighet och inflytande i samhället
2. Ekonomiska och sociala förutsättningar
3. Barn och ungas uppväxtvillkor
4. Hälsa i arbetslivet
5. Miljöer och produkter
6. Hälsöfrämjande hälso- och sjukvård
7. Skydd mot smittspridning
8. Sexualitet och reproduktiv hälsa
9. Fysisk aktivitet
10. Matvanor och livsmedel
11. Tobak, alkohol, narkotika, doping och spel

Strängnäs kommuns strategiska inriktning

Utifrån kommunens vision ska det för den enskilde vara enkelt, tryggt och ge stora möjligheter att leva i Strängnäs kommun. Samverkan, förnyelse och utveckling ska stå i centrum.

Strängnäs kommun vill i folkhälsoarbetet framhålla det nationella målets och målområdenas betydelse som en viktig del i kommunens arbete att skapa ett hållbart samhälle och bygga en attraktiv kommun för dagens och morgondagens behov och krav, med medborgarens behov i centrum, hållbart över tiden.

Kommunens verksamheter påverkar alla, mer eller mindre, det nationella målet och målområdena. Med särskild utgångspunkt från de elva nationella målområdena är Strängnäs kommuns utgångspunkt att;

1. Varje invånare i kommunen upplever att den kan påverka, känner sig lyssnad på, delaktig och att det finns mötesplatser.
2. Kommuninvånarna som bor och verkar i kommunen upplever att de har social och ekonomisk trygghet.
3. Barn och ungdomar växer upp i en trygg och jämlik miljö, där de kan känna sig behövda och delaktiga.
4. Kommunens arbetsplatser präglas av en säker och trygg miljö fysiskt och psykiskt ska upplevas som utvecklande och stimulerande.
5. Kommuninvånarna lever i ett kretsloppssamhälle fritt från miljögifter. Ett kretsloppssamhälle innebär att allt eller så mycket som möjligt av det som produceras skall kunna återvinnas och användas igen.
6. Det i kommunen finns en god tillgång och ett stort utbud till naturupplevelser och annan hälsofrämjande verksamhet.
7. Varje kommunal verksamhet håller en hög hygienisk standard och arbetar förebyggande mot smittspridning.
8. Kommunen arbetar för och möjliggör tillgång till information och utbildning för en trygg och säker sexualitet och god reproduktiv hälsa.
9. Det finns en god tillgång till fysiska aktiviteter, spontana som organiserade.
10. Stärka konsumentskyddet för säkrare livsmedel och att kommunen i sin verksamhet ska leverera giftfri mat utan onödiga tillsatser och bidra till goda matvanor.
11. Kommunen ska arbeta för att förebygga olika typer av skadligt beroende.

Många olika faktorer och verksamheter påverkar således invånarnas hälsa. För ett effektivt folkhälsoarbete krävs tvärspektoriell samverkan och samordning inom kommunens organisation och mellan kommunen, regionförbundet, landstinget, och länsstyrelsen, men också med ideella organisationer och andra samhällsaktörer.

Syftet med folkhälsoplanen är att ge kommunen en gemensam utgångspunkt och förutsättning för att verka för en hållbar utveckling och en god hälsa i hela kommunens befolkning.

Särskilt prioriterande områden

Strängnäs kommuns medborgare ska trivas och uppleva att kommunen erbjuder god livskvalité. Genom långsiktiga och förbättrade livsvillkor ska hälsan hos kommuninvånarna stärkas. Den utmaningen gäller för alla oavsett ålder, etnicitet, religion/tro, sexuell läggning, funktionsnedsättning, socioekonomisk status, åsikt eller kön.

För att skapa samhälleliga förutsättningar för att kommuninvånarna ska kunna uppnå en upplevd god folkhälsa utgör de elva nationella målområdena ramen för kommunens arbete. Samtliga målområden är viktiga för Strängnäs kommun, men tyngdpunkten ligger på tre prioriteringarna inom nu gällande folkhälsoplan.

Prioriterade områden

- Delaktighet och inflytande
Alla människor ska uppleva att de har inflytande över sina liv och att de ingår i en social gemenskap. Strängnäs kommuns utgångspunkt för en god hälsa är att prioritera att kommuninvånarna känner delaktighet och inflytande över de egna livsvillkoren. Genom tillgång till sociala nätverk och mötesplatser skapas möjlighet till delaktighet, engagemang och handlingskraft.
- Ekonomiska och sociala förutsättningar
Strängnäs kommuns utgångspunkt är att särskilt prioritera ensamstående med barn, långtidsarbetslösa, utrikesfödda och ensamstående kvinnliga pensionärer, som är bland de ekonomiskt mest utsatta grupperna. Sociala relationer ska fungera som en skyddsfaktor för den fysiska och psykiska hälsan.
- Barn och ungas uppväxtvillkor
Strängnäs kommuns utgångspunkt är att prioritera förbättringar inom de förhållanden i uppväxten som påverkar den vuxna individens hälsa. Barn och unga bör så långt som möjligt skyddas mot skadliga effekter av alkohol, tobak och andra droger.

Ansvar och uppföljning

Nämnden för hållbart samhälle har det strategiska ansvaret för folkhälsoplanen. Nämnden ansvarar således för planen och att åtaganden och aktiviteter tas fram för att uppfylla folkhälsoplanens inriktning och de prioriterade områdena.

En grundförutsättning för att nå effekt av folkhälsoplanen är att ett folkhälsoperspektiv integreras i arbetet med mål och budget. Kommunstyrelsen och nämnderna ansvarar för att folkhälsoplanens inriktning och prioriterande

områden omvandlas till konkreta åtaganden och aktiviteter på styrelse-, nämnds- och förvaltningsnivå. Målsättningen är att folkhälsoplanens inriktning och prioriterade områden ska brytas ned och tas med i kommunens årsplan och nämndernas mål och budgeterar för att följas upp inom ramen för den löpande redovisningen.

Folkhälsoplanen har inget slutdatum. Nämnden för hållbart samhälle ska utifrån de åtaganden och aktiviteter som styrelsen, nämnderna och förvaltningen årligen tar fram och genomför, analysera effekterna och vid behov initiera en översyn av planens aktualitet och föreslå revideringar.

Kommunfullmäktige skall dock minst en gång under respektive mandatperiod pröva om folkhälsoplanen är aktuell i förhållande till de nationella målen och kommunens utveckling. Nämnden för hållbart samhälle ansvarar för beredningen inför kommunfullmäktiges aktualitetsbeslut.